

Protokół Nr 2/2024
posiedzenia Komisji
ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych
z 18 września 2024 r.

1. Otwarcie posiedzenia.

Przewodniczący Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, p. Jarosław Słoma otworzył posiedzenie Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, przywitał członków Komisji oraz Pełnomocnika Marszałka ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, p. Anetę Brzyską, a także zaproszonych gości.

Obecni członkowie Komisji:

1. p. Jarosław Słoma – Przewodniczący Komisji,
2. p. Zbigniew Homza,
3. p. Magdalena Lewkowicz,
4. p. Robert Turlej.

Nieobecni członkowie Komisji:

p. Bogusława Orzechowska.

Goście uczestniczący w posiedzeniu Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych:

1. p. Teresa Astramowicz-Leyk, radna województwa,
2. p. Stefan Dembicki, Przewodniczący Związku Ukraińców w Polsce, Oddziału w Elblągu,
3. p. Stefan Migus, Przewodniczący Związku Ukraińców w Polsce, Oddziału w Olsztynie,
4. p. Jan Pik, Przewodniczący Związku Ukraińców w Polsce, Oddziału Mazurskiego,
5. p. Stanisław Iwaniuk, harcmistrz kętrzyńskiego Hufca ZHP.

2. Przyjęcie porządku posiedzenia.

Przewodniczący Komisji poinformował, że członkowie Komisji otrzymali porządek posiedzenia i przedstawił planowany przebieg obrad Komisji. Następnie zapytał, czy są uwagi do proponowanego porządku posiedzenia. W związku z brakiem uwag zarządził głosowanie nad jego przyjęciem. Za przyjęciem porządku posiedzenia głosowało 4 członków Komisji, przeciw - 0, wstrzymało się - 0.

Przyjęty porządek posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Przyjęcie porządku posiedzenia.
3. Zapoznanie się z działalnością mniejszości ukraińskiej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.
4. Sprawy różne i wolne wnioski.
5. Zatwierdzenie Protokołu Nr 1/2024 z 19.06.2024 r.
6. Zakończenie posiedzenia.

3. Zapoznanie się z działalnością mniejszości ukraińskiej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.

Przewodniczący Komisji zwrócił się do przedstawicieli mniejszości ukraińskiej o zapoznanie radnych z działalnością mniejszości ukraińskiej na Warmii i Mazurach. Jako pierwszy głos zabrał

p. Stefan Migus, Przewodniczący Związku Ukraińców w Polsce, Oddziału w Olsztynie, który przedstawił historię powstania Związku oraz jego strukturę organizacyjną.

Następnie poinformował, że obecnie Związek Ukraińców w Polsce przeprowadza kampanię sprawozdawczo-wyborczą, która zakończy się zjazdem w Przemyślu w maju 2025 roku oraz dodał, że na szczeblu regionalnym przeprowadzenie ww. kampanii zostało zaplanowane do końca grudnia br., po czym nastąpi wybór nowych władz.

W dalszej części p. Stefan Migus zaznaczył, że pandemia koronawirusa nie przeszkodziła w realizacji zakładanych przedsięwzięć, natomiast wybuch wojny w Ukrainie spowodował, że wiele aktywnych działaczy zajęło się pomocą Ukrainie, a nie działalnością społeczną. Podkreślił jednak, że pomimo tej sytuacji, zostało przeprowadzonych większość zaplanowanych imprez (Dni Teatru Ukraińskiego, Pod Wspólnym Niebem, Inauguracja Roku Kulturalnego). Zaznaczył również, że uczczono 33. rocznicę odzyskania niepodległości przez Ukrainę uroczystym koncertem, który odbył się w auli im. Anny Wasilewskiej w Olsztynie.

Następnie p. Stefan Migus poruszył temat uchodźców i poinformował, że często zwracają się z prośbą m.in. o zorganizowanie nauczania języka ukraińskiego dla dzieci z Ukrainy. Wyjaśnił, że większość dzieci pochodzi z terenów północnej oraz wschodniej Ukrainy i posługuje się językiem rosyjskim. Nadmienił, że została skierowana prośba do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego oraz do Kuratora Oświaty w Olsztynie o włączenie tych dzieci do nauczania w punktach nauczania języka ukraińskiego dla dzieci mniejszości ukraińskiej. Na zakończenie wystąpienia zwrócił się do Członków Komisji o wsparcie powyższej inicjatywy.

Kolejno głos zabrał p. Jan Pik, Przewodniczący Związku Ukraińców w Polsce, Oddziału Mazurskiego i poinformował, że w skład Oddziału Mazurskiego wchodzi 5 kół (Giżycko, Banie Mazurskie, Kruklanki, Węgorzewo, Wydminy), które skupiają się głównie na działalności kulturalno-oświatowej dla dzieci i młodzieży oraz wspieraniu mniejszości ukraińskiej.

Następnie wymienił i omówił najważniejsze przedsięwzięcia organizowane przez Oddział Mazurski, tj. Barwy Kultury Ukraińskiej (Banie Mazurskie), Etno-Wędrówka Magiczna Noc Kupały (Kruklanki), Święto Dziecięcej Twórczości (skierowane do dzieci z punktów nauczania języka ukraińskiego i religii greckokatolickiej) oraz Międzynarodowe Koncerty Muzyki Cerkiewnej.

Kontynuując p. Jan Pik zasygnalizował, że coraz częściej zauważalne są negatywne oznaki nastawienia do Ukraińców (w tym również do mniejszości ukraińskiej), podając przykłady niepokojących sytuacji, których osobiście doświadczył. Zaapelował o niebagatelizowanie i zapobieganie tego rodzaju zjawiskom. Wskazał, że dotychczas były to pojedyncze przypadki i wyraził nadzieję, że problem ten nie będzie eskalować. Wyjaśnił również, że w związku z powyższym podjęto decyzję o odwołaniu m.in. Dni Kultury Ukraińskiej.

Przewodniczący Związku Ukraińców w Polsce, Oddziału w Olsztynie, p. Stefan Migus potwierdził występowanie wyżej wskazanego problemu i dodał, że również wśród uchodźców dochodzi niejednokrotnie do konfliktów na skutek posługiwania się przez część z nich językiem rosyjskim.

W odniesieniu do powyższego, radny Zbigniew Homza zwrócił uwagę, że uchodźcy z Ukrainy, którzy pochodzą głównie ze wschodniej części kraju, są w 80% rosyjskojęzyczni i nauka języka ukraińskiego może okazać się dla nich dużym problemem.

W dalszej części Przewodniczący Komisji poprosił o przedstawienie działalności Oddziału Elbląskiego Związku Ukraińców w Polsce.

Przewodniczący Oddziału Elbląskiego, p. Stefan Dembicki, poinformował, że obecnie w strukturze Oddziału znajduje się 13 kół, ale część z nich, po kampanii sprawozdawczo-wyborczej, zostanie połączona.

Następnie przedstawił największe imprezy organizowane przez Oddział Elbląski, tj. Dziecięcy Festiwal Kultury Ukraińskiej (Elbląg), Watra (Głębock), Święto Urodzaju (Pieniężno), Ukraińskie Barwy Pogranicza (Braniewo), Warsztaty – edukacja kulturalna dla dzieci z Warmii i Mazur (Elbląg).

Kontynuując p. Stefan Dembicki nawiązał do problemów poruszonych przez przedmówców i potwierdził, że również zaobserwował niepokojące działania skierowane wobec uchodźców z Ukrainy.

Pełnomocnik Marszałka ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, p. Aneta Brzyska, poprosiła o zwrócenie uwagi, że Warmia i Mazury są regionem, który graniczy na długości około 200 km z obwodem królewieckim (Federacja Rosyjska), w związku z czym województwo warmińsko-mazurskie jest szczególnie narażone na działania osób, które sprzyjają nieporozumieniom narodowościowym, o których była mowa powyżej.

Następnie dodała, że Międzynarodowe Koncerty Muzyki Cerkiewnej, Dziecięcy Festiwal Kultury Ukraińskiej, Święto Dziecięcej Twórczości, Barwy Kultury Ukraińskiej oraz Etno-Wędrówka Magiczna Noc Kupały otrzymały dofinansowanie w ramach otwartego konkursu ofert na wykonanie zadań publicznych samorządu województwa warmińsko-mazurskiego z zakresu działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych przez organizacje pozarządowe.

Przewodniczący Komisji zapytał Przewodniczących Oddziałów Związku Ukraińców w Polsce, czy poziom wsparcia ze strony samorządu województwa na zadania z zakresu działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych jest wystarczający.

Przewodniczący Związku Ukraińców w Polsce, Oddziału Elbląskiego, p. Stefan Dembicki wyjaśnił, że część imprez rozrasta się i wysokość dofinansowania staje się niewystarczająca.

Przewodniczący Związku Ukraińców w Polsce, Oddziału Mazurskiego, p. Jan Pik dodał, że postępująca inflacja powoduje, że ceny rosną, co prowadzi do wzrostu kosztów realizowanych przedsięwzięć.

W związku z powyższym radny Zbigniew Homza zaproponował zwiększenie kwoty na zadania z zakresu mniejszości narodowych i etnicznych w przyszłorocznym budżecie województwa do 300 tys. zł.

Radna Magdalena Lewkowicz odniosła się do informacji o niepokojącej zmianie nastawienia do mniejszości ukraińskiej oraz uchodźców z Ukrainy i wyraziła opinię, że tego typu sytuacji nie da się uniknąć, natomiast trzeba bezwzględnie na nie reagować. Zdaniem radnej problem leży m.in. w edukacji dzieci i młodzieży, ponieważ w szkołach brakuje rozmów i informacji o roli mniejszości narodowych w społeczeństwie. Ponadto poprosiła o zwrócenie uwagi, że omawiany problem będzie dotyczył także osób starszych, w związku z czym należy poruszać temat tolerancji i wielokulturowości również podczas zajęć Uniwersytetów III Wieku.

Na zakończenie stwierdziła, że nie powinno się rezygnować z organizacji imprez mniejszości ukraińskiej, tak jak to było w przypadku Dni Kultury Ukraińskiej.

Radny Zbigniew Homza poruszył temat nacjonalizmu i szowinizmu, podając przykłady, z którymi zetknął się osobiście i zaapelował o powstrzymanie obraźliwych działań skierowanych przeciwko społeczności ukraińskiej.

Członek Zarządu Województwa, p. Robert Turlej podkreślił, że sytuacja jest bardzo złożona. Zwrócił uwagę, że w dużej mierze wpływ na nią mają media społecznościowe, które umożliwiają szybki przepływ informacji, a jej odbiorcami jest głównie młodzież i osoby w średnim wieku.

Wskazał, że powstrzymanie agresji w internecie jest bardzo trudne. Ponadto dodał, że zostałyby dobrze odebrane, gdyby mniejszość ukraińska włączała się w akcje pomocowe organizowane na terenie Polski, np. pomoc dla powodzian z południa kraju. Takie działania pokazałyby, że wsparcie jest zarówno z jednej, jak i z drugiej strony oraz pomogłyby we wspólnej integracji.

Radna Teresa Astramowicz-Leyk podziękowała Przewodniczącym Oddziałów Związku Ukraińców w Polsce za przedstawioną informację oraz olbrzymią pracę wykonaną na rzecz uchodźców. Dodała, że ukazał się artykuł jej autorstwa w prestiżowym czasopiśmie polskim o zasięgu międzynarodowym (Nowa Polityka Wschodnia) na temat pomocy Związku Ukraińców w Polsce udzielonej uchodźcom i Ukrainie.

W dalszej części radna Teresa Astramowicz-Leyk odniosła się do niepokojących sygnałów zgłoszonych przez Przewodniczących Oddziałów Związku Ukraińców w Polsce i wskazała, że niechętnie działania wobec uchodźców z Ukrainy są stymulowane m.in. przez rosyjskie grupy wpływów. Zaproponowała także, żeby na posiedzenie Komisji zaprosić Kurator Oświaty w Olsztynie w celu przekazania informacji o zaistniałych przypadkach i powiadomienia o nich dyrektorów szkół. Ponadto zaproponowała, żeby skierować pismo do Marszałka Województwa oraz Przewodniczącego Sejmiku z prośbą o poinformowanie odpowiednich służb o wskazanym problemie.

Harcistrz kętrzyńskiego Hufca ZHP, p. Stanisław Iwaniuk dodał, żeby na posiedzenie Komisji zaprosić również Komendanta Chorągwi Warmińsko-Mazurskiej ZHP w Olsztynie, ponieważ w ZHP jest też młodzież pochodzenia ukraińskiego.

Pan Jan Pik zwrócił uwagę, że udział przedstawicieli władz samorządowych (województwa, miast, powiatów) w przedsięwzięciach organizowanych przez mniejszość ukraińską jest jasnym sygnałem solidarności z Ukrainą. W tym miejscu skierował słowa podziękowania do Przewodniczącego Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, p. Jarosława Słomy, za publiczne zabieranie głosu i akcentowanie problemów oraz potrzeb związanych z działalnością mniejszości ukraińskiej.

W podsumowaniu Przewodniczący Komisji zaznaczył, że każdy nacjonalizm jest zły, ponieważ prowadzi do fanatyzmu i konfliktów. Następnie wyraził swój punkt widzenia na temat problemów poruszanych przez przedmówców. Podkreślił, że nie ma zgody na jakiegokolwiek nieprzyjemne traktowanie uchodźców z Ukrainy, należy się takim sytuacjom czynnie przeciwstawiać oraz egzekwować prawo, które przewiduje kary za wzniecanie waśni narodowościowych.

Kontynuując Przewodniczący Komisji podziękował za dużą aktywność społeczności mniejszości ukraińskiej na Warmii i Mazurach.

Następnie, w toku dyskusji ustalono i jednogłośnie przegłosowano następującą treść wniosków do Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego:

- I. Komisja ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego zwraca się z wnioskiem o zabezpieczenie w budżecie województwa na 2025 rok środków w wysokości 300 tys. zł na wsparcie mniejszości narodowych i etnicznych.
- II. Komisja ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego popiera postulat Przewodniczących Zarządów Oddziałów Związku Ukraińców w Polsce dotyczący stworzenia rosyjskojęzycznym dzieciom uchodźców ukraińskich możliwości uczenia się języka ukraińskiego wraz z dziećmi mniejszości ukraińskiej w Polsce.

Komisja zwraca się do Marszałka Województwa z prośbą o wystąpienie do Ministerstwa Edukacji Narodowej w ww. sprawie.

4. Sprawy różne i wolne wnioski.

Przewodniczący Komisji poruszył temat dotyczący podjęcia partnerskiej współpracy województwa warmińsko-mazurskiego z Mołdawią i zaznaczył, że należy wspierać tę inicjatywę. Podkreślił, że jest to kraj, który konsekwentnie zmierza do przystąpienia do Unii Europejskiej i podziękował p. Stanisławowi Iwaniukowi za działalność na rzecz członkostwa Mołdawii w UE.

Następnie radny Zbigniew Homza przedstawił osobę p. Stanisława Iwaniuka, podkreślając jego wiedzę i doświadczenie w kontaktach z przedstawicielami mołdawskiego samorządu.

Harcistrz kętrzyńskiego Hufca ZHP, p. Stanisław Iwaniuk, podziękował za zaproszenie na posiedzenie Komisji. Następnie poinformował o realizowanej działalności i współpracy z Mołdawią oraz zaproponował nawiązanie partnerstwa z miastem Komrat z regionu Gagauzja.

Członek Zarządu Województwa, p. Robert Turlej poinformował, że miastem partnerskim Elbląga jest mołdawskie miasto Hincesti, a w Elblągu od wielu lat działa konsul honorowy Republiki Mołdawii, p. Maciej Bukowski.

Przewodniczący Komisji zwrócił uwagę, że współpraca zagraniczna należy do kompetencji Zarządu Województwa oraz Sejmiku Województwa, natomiast Komisja może wystąpić z inicjatywą podjęcia współpracy z Mołdawią.

Następnie zaproponował treść wniosku do Marszałka Województwa:

Komisja ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego rekomenduje podjęcie prac w zakresie nawiązania partnerskiej współpracy województwa warmińsko-mazurskiego z podmiotem administracji w Mołdawii.

Powyższy wniosek został przyjęty jednomyślnie.

5. Zatwierdzenie Protokołu Nr 1/2024 z 19.06.2024 r.

Przewodniczący Komisji zapytał, czy są uwagi do Protokołu Nr 1/2024 posiedzenia Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, które odbyło się 19 czerwca 2024 r. W związku z brakiem uwag zarządził głosowanie.

Za pozytywnym przyjęciem ww. Protokołu głosowało 4 członków Komisji, przeciw – 0, wstrzymało się – 0.

6. Zakończenie posiedzenia.

Po wyczerpaniu porządku obrad Przewodniczący Komisji, p. Jarosław Słoma podziękował członkom Komisji za udział w obradach. Następnie zamknął posiedzenie Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w dniu 18 września 2024 r.

**Przewodniczący Komisji
ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych**

Jarosław Słoma

Sporządziła:

Beata Kantolak